

หัวข้อวิจัย	แนวทางการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวทางน้ำในเขตกรุงเทพมหานคร
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรชาติ สินวรรณ อาจารย์ชุมเขต แสงเจริญ
หน่วยงาน	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปี พ.ศ.	2557

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการออกแบบสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและผู้พิการในพื้นที่ตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจำนวน 507 คน ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวและชุมชนในพื้นที่ ในประเด็นสำคัญ 5 ด้าน ซึ่งผลการศึกษาทั้ง 5 ด้าน พบว่า

1. ด้านย่าน ควรมีการแบ่งโซนกิจกรรมต่างๆ ให้ชัดเจน รวมถึงการส่งเสริมโซนกล้วยไม้ โดยการจัดในรูปแบบเทศกาลกล้วยไม้ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการ
2. ด้านที่ว่างโล่ง ควรมีการเพิ่มพื้นที่สวนสาธารณะให้มากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่บึงกลางสวนสาธารณะ เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการที่จะเพิ่มมากขึ้น
3. เส้นทางสัญจร ควรมีการขยายเส้นทางในการเข้าสู่ตลาดน้ำตลิ่งชันให้มีขนาดกว้างมากขึ้น รวมถึงการเพิ่มทางเท้าและทางลาดสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและผู้พิการ
4. ที่หมายตา ควรมีการปรับปรุงโป๊ะแพให้มีความโดดเด่นเพิ่มขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวนิยมใช้เป็นจุดหมายตามากที่สุด
5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบ สิ่งก่อสร้าง ควรมีการสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศาลาที่พัก สำหรับบริการนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการ ส่วนสิ่งประกอบบริเวณ ควรมีการเพิ่มเติมต้นไม้ ตู้ ATM ถังขยะ ป้อมยาม และห้องน้ำสาธารณะควรสะอาดและมีจำนวนพอเพียงต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงป้ายบอกข้อมูล แผนที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการ

Research Title	Design guidelines for facilities and physical environment to enhance the potential of marine tourism in Bangkok
Researcher	Asst. Prof. Dr. Surachat Sinworn Mr. Choomket Sawangjaroen
Organization	Faculty of Science and Technology Rajabhat Suan Dusit University Faculty of architecture and planning Thammasat University
Year	2014

The objective of this research is to study the facilities and physical environment for design guidelines of landscape development to disability and elderly tourists at Taling Chan floating market. The questionnaire was used to collect the basic data of both local people and tourists were 507 random samples. The questionnaire comprised 5 topics of landscape development for Taling Chan floating market.

The followings are five topics of landscape development for tourism of Taling Chan floating market :

1. The topic of location.

It is proposed to activity zoning. Include promotion orchid festival for stimulate disability and elderly tourists.

2. The topic of blank space.

It is proposed to improve the enhance area of public park. especially, Should be improve expanding of lagoon area for support of tourist activities.

3. The topic of commuting path.

It is proposed to improve the enhance area of road to become Taling Chan floating market. especially, to improve foot path and ramp for disability and elderly tourists.

4. The topic of attractive place.

It is proposed to improve prominent pontoon due to tourist can easily observed.

5. The topic of construction and other additional items.

In construction, the gazebo and tourist's service center are proposed to be constructed for service disability and elderly tourists. The additional items, should be addition the tree, automatic teller machine, trashcan and guards. The clean public toilets should be provided enough for the needs. Include place sign showing the unique local identity, map and other facilities for disability and elderly tourists.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้จาก รองศาสตราจารย์ ดร. จิตรี โพธิ์งามกะ ที่ให้คำปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนตรวจสอบซึ่งผู้ทำวิจัยในภาคินพนธ์ฉบับนี้ต้องกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณประชาชนชุมชนตลาดน้ำตลิ่งชัน เจ้าหน้าที่เขตตลิ่งชัน ซึ่งให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเอื้อเฟื้อแก่ผู้วิจัยเสมือนญาติพี่น้อง

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และเพื่อนๆ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและให้ความสนับสนุนงานวิจัยด้วยดีมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่ให้การสนับสนุนงานทุนวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ให้การสนับสนุนงานทุนวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์อันเนื่องมาจากการงานวิจัยเล่มนี้ จะพึงมีเพียงใด ขอมอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ และคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนให้มีความรู้จนถึงปัจจุบัน

สุรชาติ สินวรรณ

2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
นิยามศัพท์	2
ขอบเขตการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	4
องค์ประกอบเรื่องการจัดการท่องเที่ยว	5
การจัดการท่องเที่ยว แบบชุมชนมีส่วนร่วม	6
สังคมและชุมชนและการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมในพื้นที่การท่องเที่ยวทางน้ำ	7
แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อผู้พิการและผู้สูงอายุ ตามแนวทางการ	
ออกแบบเพื่อมวลชน	8
แนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานการออกแบบสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ	9
การทบทวนวรรณกรรม	20
กรอบแนวคิดในการวิจัย	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
การศึกษาจากเอกสาร	22
การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่เป้าหมาย	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือในการวิจัย	23
ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	24

สารบัญ

	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	25
บทที่ 4 ผลการวิจัย	26
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	26
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพฤติกรรมปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว	28
การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	41
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
สรุปผลการศึกษา	57
อภิปรายผลการศึกษา	60
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแบบสอบถาม	65
ภาคผนวก ข ภาพภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมทางกายภาพของตลาดน้ำตลิ่งชัน	73
ประวัติผู้วิจัย	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว
4.2	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม
4.3	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง
4.4	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร
4.5	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา
4.6	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
4.7	การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
4.8	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับย่าน
4.9	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง
4.10	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร
4.11	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา
4.12	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก
4.13	จำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อผู้สูงอายุและผู้พิการ

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แนวคิดในกรอบการวิจัย	21
4.1 การออกแบบเส้นทางสัญจรของผังมีความผิดปกติทางสายตา	42
4.2 การออกแบบสัญลักษณ์ผู้พิการสากล	43
4.3 ตำแหน่งความสูงของป้ายแจ้งเตือนข้อมูลและแผนที่	44
4.4 การออกแบบตำแหน่งความสูงของป้ายของแบบติดผนังและเสา	44
4.5 การออกแบบขนาดและรูปร่างของแผ่นป้าย	45
4.6 การออกแบบเสาและเสาไฟ	46
4.7 การออกแบบความสูงของถังขยะจากพื้น	46
4.8 การออกแบบความกว้างของเสากันเพื่อให้ผู้พิการสามารถเข้าออกได้สะดวก	47
4.9 การออกแบบสัญลักษณ์โทรศัพท์สาธารณะสำหรับผู้พิการ	48
4.10 การออกแบบความสูงของกล่องรับจดหมาย	48
4.11 การออกแบบความสูงของแท่นก้นน้ำดื่ม	49
4.12 การออกแบบม้านั่งสำหรับผู้พิการ	49
4.13 การเปลี่ยนระดับและความชัน	52
4.14 การออกแบบสำหรับนักท่องเที่ยวที่พิการและสูงอายุ	53
4.15 การออกแบบราวจับและขอบกันตกสำหรับนักท่องเที่ยวที่พิการและสูงอายุ	56
ภาพผนวกที่	
ข1 ที่จอดรถในพื้นที่ตลาดน้ำตลิ่งชัน	74
ข2 แนวที่จอดรถในพื้นที่ตลาดน้ำตลิ่งชัน	74
ข3 ร้านค้าริมถนน	75
ข4 ร้านค้าริมถนนที่ไม่มีทางเท้า	75
ข5 สภาพการวางแผงขายสินค้า	76
ข6 สภาพถนนบริเวณทางเข้าตลาดน้ำตลิ่งชัน	76
ข7 สภาพถนนบริเวณทางเข้าตลาดน้ำตลิ่งชัน ซึ่งไม่มีทางเท้า	77
ข8 ทางเข้าตลาดน้ำตลิ่งชันมีรถโดยสารประจำทางผ่าน	77
ข9 การจัดสวนดอกไม้บริเวณทางเข้าตลาดน้ำตลิ่งชัน	78
ข10 สภาพถนนคับแคบและไม่มีทางเท้า	78
ข11 ถนนคับแคบและไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและพิการในการท่องเที่ยว	79
ข12 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสวนสาธารณะกลางตลาดน้ำตลิ่งชัน	79
ข13 บึงกลางสวนสาธารณะที่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ	80
ข14 ถังขยะที่มีไม่เพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยว	80

สารบัญภาพ

ภาพผนวกที่	หน้า
ข15	ห้องสุขาเคลื่อนที่สำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการเข้าไปใช้ได้ลำบาก
ข16	จุดเด่นของโป๊ะแพที่มีเอกลักษณ์
ข17	ทางลงท่าเรือบริการที่ขาดทางลาดสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ
ข18	ป้ายบอกข้อมูลและป้ายบอกตาราง